

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
Дело № 11/К.С. 11/2002
Дата 15.07.2002

МИНИСТЕРСТВО
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Per. № 18161 Екз. № 1
12.07. 2002 г.

*К.П. № 11/2002 г.
Копие от становището да
се раздали на съдилищата.
15.07.2002*

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е

от Георги Петканов, министър на вътрешните работи,
конституиран като заинтересована страна с определение
от 26.06.2002 г. по конституционно дело №11/2002 година

ОТНОСНО: Искане на група от 57 народни представители от 39-тото
Народно събрание за установяване на
противоконституционността на отделни разпоредби от Закона
за защита на класифицираната информация

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

В изпълнение на предоставената ми с определението от
26.07.2002 г. по конст.дело № 11/2002 г. възможност, като заинтересована
страна да изразя писмено становището си по искането за установяване на
противоконституционността на чл. 35, ал. 1 и 5; чл. 43, ал. 5; чл. 57, ал. 5;
чл. 59, ал. 5; чл. 60, ал. 5; чл. 68; чл. 69; чл. 88, ал. 2; чл. 109 и § 37 от

Преходните и заключителни разпоредби от Закона за защита на класифицираната информация, направено от група от 57 народни представители от 39-тото Народно събрание и в определения срок представям настоящето становище. Намирам доводите и аргументите в искането на групата народни представители за неоснователни, поради следните съображения:

1. Подателите на искането излагат доводи за противоконституционност на разпоредбата на **чл. 35, ал. 1 от ЗЗКИ**, регламентираща воденето от страна на Държавната комисия по сигурността на информацията на регистър на материалите и документите, съдържащи класифицирана информация, поради противоречието ѝ с чл. 41 и чл. 120 от Конституцията на Република България. Поддържа се тезата, че гражданите и юридическите лица са лишени от достъп до този регистър, тъй като в закона липсва изрично посочване на неговия публичен статут.

Тези доводи не могат да бъдат споделени, тъй като атакуваната разпоредба на чл. 35, ал. 1 е извадена от систематичното ѝ място в закона. В ал. 2 на същия текст изчерпателно са изброени данните които подлежат на вписване в регистъра. Това са: организационната единица, в която е създаден съответния материал или документ, датата на неговото създаване и предвидената дата за премахване нивото на класификация, идентификационният номер на материала или документа и грифа за сигурност, промяна или премахване на нивото на класификация и датата на извършването им. Следователно в регистъра, воден от Държавната комисия по сигурността на информацията, ще се съдържат данни **за** съответните материали или документи, носители на класифицирана информация, а няма да се съдържа информация включена в Списъка на категориите информация, представляваща класифицирана информация. Още повече, че в ал. 5 на чл. 35 от ЗЗКИ изрично е предвидено, че извършването на справки от регистъра ще се извършва по ред, определен в Правилника за прилагане на закона.

Следователно, противно на твърденията на групата народни представители, с разпоредбата на чл. 35 от ЗЗКИ не се ограничава прокламираното от Конституцията право на достъп до информация, а се предоставя законова регламентация на реда по който ще са упражнява това право. Доводите изложени в искането, че в закона не е изрично прогласен публичният характер на регистъра не могат да бъдат споделени. Дори и без изрична регламентация, тази публичност е законово гарантирана чрез предвидения ред за достъп до регистъра, който ред ще бъде детайлно уреден в предвидения Правилник за прилагане на ЗЗКИ.

2. Неоснователно се явява и твърдението на групата народни представители, че **чл. 43, ал. 5 от ЗЗКИ**, според който при оттегляне на писменото съгласие за провеждане на проучване работа с класифицирана информация проучваното лице няма право да кандидатства за заемане на длъжност или за изпълнение на конкретна задача, свързани с работа с класифицирана информация за срок от една година, противоречи на чл. 48 от Конституцията, тъй като с него се ограничава правото на труд.

С атакуваната разпоредба се предоставя възможност на гражданите да упражняват правото си на труд, като се създават законово регламентираны условия за това в защита на общественния интерес. Правото на едно лице да упражнява труд, да заема определена длъжност не е абсолютно. То подлежи на различни ограничения от обективен и субективен характер. Такива ограничения могат да произтичат от различни конституционни ценности и принципи, закрила на правата и интересите интересите на други лица, защита на общественния интерес и националната сигурност. Неправилно би било да се преме, че правото на труд забранява на държавата и работодателите да изискват наличието на определени качества за заемането на дадена длъжност. В този смисъл правото да се кандидатства за заемането а определена длъжност е право на гражданите, но удовлетворяването на това искане не е вменено в задължение на работодателя.

Още повече, че в конкретния случай проучването е в интерес на обществото като цяло.

В тази връзка неоснователни се явяват доводите, изложени в искането, за противоречие на разпоредбите на ЗЗКИ с общоприети норми на международното право или с международни договори по които България е страна. Разпоредбата на ал. 2 на чл. 10 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи установява ограничения на правото на достъп до информация, като поставя упражняването на това право да бъде обусловено от процедури, условия и ограничения или санкции, предвидени в закон, в интерес на националната или обществената сигурност, за защита на здравето или други общонационални ценности. Аналогична по съдържание е и разпоредбата на чл. 19, ал. 2 от Международния пакт за граждански и политически права. В този смисъл е и Решение № 7 от 4.VI.1996 г. по конст. дело № 1/96 г. на КС на РБ.

3. В искането си народните представители излагат аргументи за противоречие с разпоредбата на чл. 120, ал. 2 от Конституцията на РБ на чл. 35, ал. 1 и 5; чл. 43, ал. 5; чл. 57, ал. 5; чл. 59, ал. 5; чл. 60, ал. 5; чл. 68; чл. 69; чл. 88, ал. 2; чл. 109 и § 37 от Преходните и заключителни

разпоредби от Закона за защита на класифицираната информация, с които се изключва правото на обжалване по съдебен ред на административните актове, отнасящи се до достъп и отказ за достъп до класифицирана информация и защита на правата на лицата, които се засягат с тях.

Съгласно нормата на чл. 120, ал. 2 от Конституцията, гражданите и юридическите лица могат да обжалват всички административни актове които ги засягат, *освен изрично посочените в закон*. С тази разпоредба конституционният законодател е въвел изключение от провъзгласения принцип за осъществяване на контрол за законност върху актовете и действията на административните органи, като е извадил от приложното му поле определена категория административни актове. Тази конституционно предоставена възможност следва да се използва при доказана обществена потребност от такова ограничение, за защита на особено важни интереси на държавата и гражданите и да се реализира само чрез изрична законова уредба.

Именно с цитираните разпоредби от ЗЗКИ законодателят е използвал тази възможност с цел защита на националната сигурност, отбраната, външната политика или защитата на конституционно установения ред или друг законоустановен интерес.

Неоснователно е твърдението на групата народни представители, че атакуваните разпоредби от ЗЗКИ изключват съдебното обжалване на всички административни актове. Законът изрично регламентира, че това са актове, с които се отказва издаването на разрешение за достъп до класифицирана информация, прекратява се или се отнема издадено вече разрешение.

Необосновано, без посочване кои конкретно основни права и законни интереси се нарушават, се явява и становището, застъпено от групата народни представители, че с изключване на съдебното обжалване на отказа за издаване, прекратяването и отнемането на вече издадено разрешение за достъп до информация се накърняват конституционно гарантирани права на гражданите.

Следва да се отбележи, че дори и да е предвидено съдебно обжалване на тези актове, то съдебният контрол е единствено по законосъобразността на издадените актове, но не и по отношение на тяхната целесъобразност.

Адресатите на тези актове могат активно да упражнят правото си на защита по пътя на предвиденото в разпоредбите на чл. 62 - 69 от ЗЗКИ административно обжалване пред Държавната комисия по сигурността на информацията.

При преценка на съответствието на цитираните разпоредби от ЗЗКИ с конституционните норми следва да се държи сметка за целта и

основните принципи на нормативния акт, в който се съдържат и да се преценяват в съответствие с тяхната систематика и съвкупност.

При конкуренция между основните права и свободи на гражданите и интересите на обществото като цяло следва да се даде предимство на защита на националната сигурност, отбраната, външната политика или защитата на конституционно установения ред или друг законоустановен интерес - каквато е целта на ЗЗКИ.

Предвид изложеното, моля да отхвърлите направените от групата народни представители искания за обявяване на противоконституционността на чл. 35, ал. 1 и 5; чл. 43, ал. 5; чл. 57, ал. 5; чл. 59, ал. 5; чл. 60, ал. 5; чл. 68; чл. 69; чл. 88, ал. 2; чл. 109 и § 37 от Преходните и заключителни разпоредби от Закона за защита на класифицираната информация.

**МИНИСТЪР НА
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ:**

Георги Петканов